

POĽNOHOSPODÁRSTVO

Životopis kronikára

Hoci nie som rodák zo Svrčinovca, 17 ročné pôsobenie na Kysuciach mi dalo možnosť poznať vývoj a zmeny, ktoré pretvorili minulosť spisovateľa Petra Jilemnického, ktorý vo Svrčinovci pôsobil ako učiteľ. Ním opísanú kysuckú biedu valiacu sa z chudobných kamenistých strání a čiernych hôr, z malých kopaníc a malých hygienicky závadných drevených chalúp, vystriedalo bohatstvo a krása, ako plody práce rúk a um kysuckého ľudu.

Narodil som sa v obci Belá, okres Žilina. Tento kraj bol biedou, kamenistými stráňami, úzkymi pásikmi polí a malými jednoizbovými drevenicami úplne podobný kysuckému. Po ukončení základného vzdelania v rodnej obci, získal som štúdiom na Pedagogickej škole v Tvrdošíne na Orave stredoškolské vzdelanie a kvalifikáciu učiteľa a odvtedy /od roku 1958/ pôsobím na Kysuciach. Najskôr to bol Svrčinovec /2 mesiace/, potom základná vojenská služba /2 roky/, ďalej 12-ročné pôsobenie v obci Korňa /bývalá časť Turzovky/ a napokon opäť Svrčinovec od 1. septembra 1972.

Práca, na ktorú som sa podujal viem, že nebude ľahká, pretože spracovať 30-ročnú históriu obce tak, aby bola obrazom jej života, je úloha veľmi náročná. Chcem ju však robiť s pocitom osobnej zodpovednosti a s radosťou, že môžem ďalším generáciám priblížiť historickú premenu, novú tvár tunajšej obce, alebo ako sa v súčasnosti o Kysuciach hovorí „hospodársky zázrak“, ktorý vytvoril pracovitý kysucký ľud. Vyrástli nové závody, školy, kultúrne domy, zdravotné strediská – nová tvár dediny. A takýto nový je i Svrčinovec, ktorého minulosť spoznávam z rozprávania starších občanov, funkcionárov MNV /miestny národný výbor/ i spoločenských organizácií, zo zápisov kroník škôl. Verím, že sa mi podarí zachytiť život v obci a jej vývoj od povojnových rokov po súčasnosť zo všetkých hľadísk a predovšetkým nestranne.

Verejnopolitické pomery

Revolučný národ. výbor

Prvé májové dni v roku 1945 zastihli svrčinovských komunistov a pokrokových občanov v plnej činnosti. Už v roku 1943, keď sa začínajú po celom Slovensku vytvárať ilegálne národné výbory, vznikol i vo Svrčinovci revolučný národný výbor a tvorili ho títo občania: Gašpar Cyprich /od Maťaška/, Šimon Jurišta /Ústredie/, František Cyprich /od Vajdíka/, Pavol Cyprich /od Skorky/, František Martauz /od Vajdíka/, Karol Cyprich /od Jurištov/. Po skončení vojny ich rady doplnili účastníci odboja bratia Ignác a Ondrej Jurištovci /od Jurištov/, Jozef a František Krišicovci /od Krišicov/, ako i ďalší uvedomelí občania, ktorí spolupracovali s odbojovými zložkami a pomáhali im v boji proti nenávidenému fašizmu – Kupka Vincent, Strýček Ignác, Kubalák Matej, Čenták František /všetci zo Závršia/, Zákopčan Adolf /od Cyprichov/, Kubalík Ondrej /Zatky/ a Strýček Matej /od Cyprichov/.

Dočasný národný výbor

Revolučný národný výbor, ktorého predsedom bol Šimon Jurišta sa zišiel v prvých májových dňoch v roku 1945 a zvolil dočasný národný výbor s predsedom Šimonom Jurištom.

Voľby do MNV v roku 1945

O mesiac neskôr /v júli 1945/ boli uskutočnené riadne voľby do národných výborov, ako orgánov štátnej moci a bolo definitívne aj formou právnej normy vyriešené postavenie miestnych i okresných národných výborov nariadením SNR /Slovenská národná rada/ číslo 26 zo dňa 7.4.1945. Na základe tohto nariadenia všetka právomoc prešla na národný výbor.

V prvom MNV, ktorého predsedom bol opäť Šimon Jurišta pracovali spolu stúpenci dvoch politických strán – komunistickej a demokratickej. Hoci mali rozdielne stanoviská k niektorým otázkam, celkove nedochádzalo v tejto dobe k vážnejším roztržkám. MNV bol 30 členný a mal dvoch podpredsedov – Gašpar Cyprich /predseda komunistickej strany/ a František Kulla /predseda demokratickej strany/ a tajomníka Rudolfa Ševčíka /od Mišov/ úradníka Okresného súdu v Čadci, ktorý pracoval na úväzok.

Referáty MNV

MNV pracoval takzvaným „referentským systémom“, mal teda:

referát finančný – referent Štefan Hustay /učiteľ/

referát školstva – referent Dominik Choluj /učiteľ/

referát poľnohospodárstva – referent Matúš Slovák /od Zemana/

Jednotliví referenti mali dostatok právomoci, mohli riešiť niektoré úlohy sami, alebo navrhovať k riešeniu rade, či plénu miestneho národného výboru.

Ľudová milícia

O dôležitých úlohách v obci rozhodovala Rada MNV, ktorá bola 11-členná. Zaoberala sa nielen otázkami zásobovania obyvateľstva a obnovenia hospodárskeho života v obci, ale i politickými – zriadila ĽM /ľudová milícia/ na ochranu verejného poriadku, boju proti priekupníkom a čiernemu obchodu. Ľudovú milíciu tvorili títo občania: Rudolf, František a Matúš Kotyrovci a Urbánek Ján /všetci od Blažkov/, Ličko Jozef /teraz býva v Čadci/, Kuffa František /zo Zatkov/, Šefčík Jozef /od Mišov/, Strýček František /Závršie/. Hlavným organizátorom, alebo veliteľom miestnej ĽM bol Urbánek Ján, ktorý vykonával určité obdobie i funkciu predsedu MNV vo Svrčinovci, predsedu Mestského národného výboru v Čadci, riaditeľa Okresného priemyselného podniku /OPP/. Z jeho spomienok, ako i ďalšieho člena ĽM Františka Kotyru uvádzam:

„Členovia ĽM vo Svrčinovci zdržali troch podozrivých občanov, u ktorých pri kontrole bola zistená totožnosť príslušnosti k nemeckej armáde – v kabátoch mali zašité preukazy vojakov „SS“.

Zachytenie ďalšej podozrivej civilnej osoby, u ktorej pri osobnej prehliadke na colnici vo Svrčinovci našli v plecniaku /v ruksaku/ uniformu i legitimáciu „SS“ vojaka. Títo boli odvedení do Čadce a odovzdaní príslušníkom našej i sovietskej armády.

Na požiadanie občanov zo susednej českej obce Mosty u Jablunkova odzbrojila niekoľko ľudí, ktorí sa zoskupovali a okrádali v nočných hodinách občanov okolitých osád. Pri tejto akcii zobrali 1 guľomet, 4 automaty, vyše 40 pušiek a väčšie množstvo streliva.“

K činnosti LM uvádzam, že v tej dobe LM ešte nepracovala plánovite, ale jej akcie boli živelné /náhodné/ - podľa potreby i podľa situácie.

Obvodný národ. výbor

V prvých povojnových rokoch MNV vo Svrčinovci patrilo do obvodu národných výborov v Skalitom zriadený pre obce Svrčinovec, Čierne a Skalité pod názvom „Obvodný národný výbor“ /v rokoch 1945 – 1948/, ktorý mal jedného plateného funkcionára – tajomníka /notára/. Na obvodnom úrade bola vedená i matrika narodených a zomrelých občanov. V rokoch 1949 – 1950 bol Obvodný národný výbor zriadený v Čiernom pre obce Čierne a Svrčinovec. Obec Skalité malo samostatný MNV.

Každá obec mala zvolený 30-členný MNV /poslanci/, ktorý mal svojho predsedu, tajomníka a referentov – títo vykonávali funkcie popri zamestnaní. Každý národný výbor mal i obecných sluhov zvaných „boženíci“ na doručovanie úradnej pošty pre občanov.

Úradné miestnosti MNV boli v obecnom dome, v malom drevenom hygienicky závadnom dome, a preto funkcionári úradovali vo svojich domoch.

Stabilizácia v právnom postavení národných výborov však neznamena, že politický boj o národný výbor skončil. Komplikuje ho u nás volebné víťazstvo demokratickej strany v októbrových voľbách. Vzájomná zdanlivá spolupráca KSS a DSS začína sa naštrbovať v súvislosti s blížiacimi sa voľbami do Ústavodarného NZ /národné zhromaždenie/.

KSČ začína byť osočovaná, komunisti nazývaní „červení diabli“ a k tomu všetkému sa využíva náboženské cítenie väčšiny našich občanov, súkromnovlastnícka psychóza roľníkov /kontingenty, komunisti zoberú pôdu/ v čom im pomáhajú i osoby, ktoré požívajú vážnosť v obci ako farár, bohatí gazdovia a pod.

Voľby do MNV r. 1946

A tak v októbrových voľbách do MNV v roku 1946 zvíťazila vo Svrčinovci DSS /demokrat. strana/ i keď len s minimálnym rozdielom – demokrat. strana získala 52% hlasov voličov, komunistická strana získala 48% hlasov. Za predsedu MNV bol zvolený František Kulla, predseda DSS.

Komunisti a uvedomelí robotníci vo Svrčinovci sa však nevzdávajú. Trpezlivo a presvedčivo dokazujú správnosť myšlienok KSČ a jej boj za záujmy pracujúceho ľudu. A občania Svrčinovca sledujúci politický vývoj rýchlo pochopili ciele reakčných síl, ktorým nešlo o blaho

pracujúcich, ale vlastné záujmy. Mnohí presvedčení, ale cítiaci, že jedine KSČ stelesňuje záujmy a túžby pracujúceho ľudu, rozširujú rady komunistov.

Február 1948

Vo februári 1948, keď ministri buržoáznych strán vyvolali vládnu krízu, mysliac si, že KSČ nebude ju schopná vyriešiť a oni sa opäť dostanú k moci, sa i občania Svrčinovca postavili za politiku KSČ.

Akčný výbor NF

Vytvára sa v obci AV NF /akčný výbor národnej fronty/, ktorého úlohou je sústreďovať všetky pokrokové zložky NF v obci, koordinovať ich činnosť, viesť k aktívnej spolupráci v prospech obce a celej spoločnosti.

AV NF vo Svrčinovci vyhlasuje k voľbám jednotnú kandidátku národného frontu a to Komunistickú stranu.

Vo voľbách do MNV bol zvolený za predsedu Eduard Jurišta od Jurištov a tajomníkom sa stáva Jozef Kovalík, rodák z Donoval okres Martin.

Demokratická strana vo Svrčinovci zaniká, no reakčná časť jej členov nemieni sa vzdať stratených pozícií dobrovoľne. Prejavilo sa to ešte v zneužívaní náboženského cítenia ľudu, pri zavádzaní povinných dodávok poľnohospodárskych produktov /kontingenty/ a tiež pri socializácii poľnohospodárstva.

Samostatný MNV vo Svrčinovci

V roku 1950 sa ruší Obvodný národný výbor v Čiernom a zriaďujú sa v obciach Čierne a Svrčinovec samostatné MNV.

21. júna 1950 bol slávnostne otvorený v budove ZDŠ vo Svrčinovci tunajší MNV za prítomnosti zástupcu KNV zo Žiliny súdr. Perkoviča Antona. Zápis zo slávnostného otvorenia úradu MNV je zaznamenaný na strane 141 – 142 tejto kroniky.

„Ustanovením nového MNV vo Svrčinovci sa uzatvára ďalšia kapitola notárskeho aparátu“, zdôraznil na slávnostnom otvorení MNV zástupca KNV súdr. Perkovič.

Postavenie MNV ako orgánov štátnej moci a správy zakotvuje Ústava 9. mája z roku 1949. Hospodárenia MNV je od 1. januára 1950 napojené na štátny rozpočet. MNV si osvojujú nové úlohy najmä na poli poľnohospodárskej výroby, združstevňovania.

JRD I. typu

V roku 1950 sa zakladá vo Svrčinovci JRD /jednotné roľnícke družstvo/ I. typu – to jest bez spoločného obrábania pôdy a bez sústreďovania inventáru a hospodárskych zvierat. Bližšie rozoberiem v kapitole „Poľnohospodárstvo“.

Predsedovia MNV

V tomto období 50-tych rokov dochádza k častým zmenám vo funkciách predsedov a tajomníkov MNV. Po predsedovi Eduardovi Jurištovi v roku 1950 preberá funkciu predsedu Strýček Ignác /zo Závrsia/, tajomníkom zostáva Kovalík Jozef.

V roku 1952 funkciu predsedu vykonáva Kubalíková Veronika /od Matiaška/ s tajomníkom Časnochom zo Skalitého. Po 3-mesačnom predsedovaní vo funkcii ju vystriedal Urbánek Ján od Blažkov, ktorý predsedoval až do roku 1953 s tajomníkom Padyšákom Petrom z Čierneho a neskôr s tajomníkom Kučom Františkom zo Staškova.

V roku 1953 do funkcie predsedu je vymenovaný František Habčák /z pod Hájky/ a po ňom Matúš Slovák od Matiaška.

Voľby do MNV r. 1954

V roku 1954 sa konajú v Československu voľby do NV /národných výborov/ a schválené sú nové zákony o NV, v ktorých okrem vyzdvihnutia významu NV ako najširších organizácií robotníkov, roľníkov a inteligencie, zdôrazňuje sa hlavne masovopolitická práca NV.

MNV sa prvý raz volí vo všeobecných, rovných, priamych a tajných voľbách /predtým do roku 1949 sa volilo na zhromaždeniach občanov/.

Voľbám predchádzala veľká masovo-politická akcia – verejné hovory k navrhovaným zákonom o NV, kde občania upozorňovali na rôzne nedostatky a problémy v obci, podávali rôzne návrhy a podnety, ktoré boli pojaté do akčného plánu NF.

Voľby do MNV, ONV a KNV boli uskutočnené 16. mája 1954 v čase od 7.00 hod do 18.00 hod.

Za predsedu bol zvolený Šimon Kulla /od Okapola/ a funkciu vykonával až do roku 1956. Tajomníkom sa stáva František Cyprich /od Cyprichov/.

Priebeh volieb bol nasledovný – každý volič obdržal 3 hlasovacie lístky rozličnej farby a označenia, na ktorých boli uvedené mená kandidátov. Tieto na základe tajného hlasovacieho práva vhodil po úprave za plentou /vymedzený priestor vo volebnej miestnosti oddelený plachtou/ do volebnej urny. Nesúhlas s kandidátom vyjadril preškrtnutím /vodorovne/ jeho mena a priezviska.

Podobný priebeh a organizáciu volieb mali i voľby do vrcholných riadiacich orgánov štátu – do Národného zhromaždenia /NZ/ a Slovenskej národnej rady /SNR/, ktoré sa uskutočnili 28. mája 1954.

Plénum MNV /1954/

Do MNV boli zvolení títo 26 občania:

Kulla Pavol, Cyprich František, Hlaváč Ondrej, Kubišta Michal, Kubaška Vincent, Jančarik Dušan, Liščák Jozef, Strýček Rudolf, Švancár Rudolf, Padychová Štefánia, Juračková Magdaléna, Kavuliak František, Kulla Šimon, Mekyna Karol, Čepec František, Jarábek Ondrej, Višchorová Viera, Kulla Jozef, Kavuliak Lukáč, Štetiar František, Šuška Ignác, Jarábek Ján, Jurišta Jozef, Kullová Rozália, Laščáková Katarína, Pajonková Johana.

Títo si na prvom plenárnom zasadnutí zvolili Radu MNV v tomto zložení:
Kulla Šimon /predseda/, Cyprich František /tajomník/, Kubaška Vincent, Kavuliak František,
Juráčková Magdaléna, Hlaváč Ondrej, Strýček Rudolf.

Voľby do MNV r. 1957

Obdobne možno hodnotiť i volebné obdobie 1957 – 1960. Voľby sa uskutočnili 19. mája 1957. Do pléna MNV vo Svrčinovci bolo zvolených 31 poslancov.

Paluch František č.d. 19
Čentáková Anna č. 27
Stráňava Gregor č. 50
Dej Pastorek Ľudovít č. 66
Kulla Jozef ml. č. 73
Kulla Jozef st. – Čadca
Kubaška Vincent č. 111
Urbánková Magda č. 123
Švancár František č. 143
Hlaváč Ondrej č. 168
Slovák František č. 170
Kulla Bohuslav č. 201
Zákopčan František č. 272
Cyprich František č. 236
Kulla Imrich č. 251
Štetiar František č. 259
Cyprich František č. 295
Jurišta Šimon č. 324
Kavuliak František č. 332
Kulla Šimon č. 346
Padychová Karolína č. 378
Laščáková Katarína č. 400
Strýček Rudolf č. 416
Michalina Jozef č. 427
Kubalíková Júlia č. 451
Strýček František č. 463
Krišica Cyril č. 305
Juračková Magdaléna č. 493
Kavuliak Lukáč č. 529
Straka Ondrej č. 514

Plénum MNV volí Radu, ktorej predsedom sa stáva Hlaváč Ondrej, tajomníkom je Cyprich František a členovia – Kulla Jozef st., Kubaška Vincent, Jurišta Šimon, Zákopčan František, Kavuliak František, Kulla Šimon, Magda Juračková.

V tomto období MNV s MV NF na čele s DO KSS organizujú rôzne akcie na povznesenie a zveľadenie obce, ako aj poľnohospodárskej výroby.

V zmysle uznesení X. zjazdu KSČ, prijímajú Akčný programový plán na volebné obdobie 1957 – 60, v ktorom sú zahrnuté úlohy rozširovania výroby z vlastných zdrojov, starostlivosti o rast kultúrnej, zdravotnej a životnej úrovne a predovšetkým úlohy o zvýšenie poľnohospodárskej výroby. Z Akčného plánu uvádzam nasledovné úlohy:

Program AVNF

1. Na úseku poľnohospodárstva:

- a/ založiť JRD III. typu a získať pre hospodárenie 98,60 ha poľnohospodárskej pôdy
- b/ dosiahnuť v JRD nasledovné stavy hospodárskych zvierat – hovädzí dobytok 59 ks, ošípané 50 ks, hydina 240 ks
- c/ zabezpečiť pre hospodárske zvieratá JRD dostatok kvalitného krmiva zvýšiť ich úžitkovosť

2. Lesné hospodárstvo – venovať pozornosť pravidelnej výsadbe vyrúbaných lesných plôch, vysadiť 15 ha vyrúbanej a neplodnej zeme

3. Rozvoj miestneho hospodárstva:

- a/ využiť tunajší kameňolom, ktorý je v správe MNV na výrobu stavebného, regulačného a štetového kameňa
- b/ zakúpiť drtič kameňa a zaviesť výrobu na cestný štrk a drobný kameň
- c/ zakúpiť lisovací stroj na výrobu škarových tvárnic na stavby rodinných domkov a iných verejných budov

4. Na úseku dopravy, údržby a výstavby ciest:

- a/ vybudovať odstavnú koľaj pri zástavke v centre obce
- b/ úprava a dostavba ciest za Vrchami v Škradnom, v Potoku, v Zatkách do Kulle, od zástavky do Jurištov a do Matiaška a cestu od Myšov pod Hájku. Poľné cesty si upravujú občania sami a z vlastných prostriedkov.

5. Výstavba svojpomocná „Z“ – javí sa potreba výstavby nasledovných objektov: kultúrny dom, požiarna zbrojnica, miestny rozhlas, výstavba predajní, škôlka, dostavba ihriska, dokončenie elektrizácie obce, nadstavba školy. Z uvedených stavieb sú investičného charakteru MNV chce svojpomocne stavať kultúrny dom a miestny rozhlas. Dokončenie elektrizácie v osadách Zatky a za Vrchami zabezpečiť v investícii. V rámci investičnej výstavby vybudovať bytovku pre učiteľov, prípadne ďalších verejných pracovníkov.

6. Zvyšovanie starostlivosti o pracujúcich:

- a/ na úseku školstva a osvetu – zriadenie vývarovne pre školské deti a učiteľov, vytvoriť divadelný, hudobný /dychovka/ a spevácky krúžok, mesačne vydávať Dedinské noviny

- b/ v zdravotníctve – zriadiť ambulanciu pre obvodného lekára, poradňu pre matky, organizovať zdravotnícku osvetu
- c/ v dôchodkovom a sociálnom zabezpečení – starať sa o prestarlé osoby /bez opatery/ a vypomáhať sociálne slabým osobám finančnou podporou
- d/ v telovýchove – dobudovať ihrisko a plánované objekty a zriadiť ďalšie športy ako šach, stolný tenis, atletika, lyžiarstvo
- e/ zabezpečiť zamestnanosť obyvateľstvu rozšírením miestnej výroby, kameňolomu, začať výrobu tvárnic a využiť i priestory bývalej likerky
- f/ na úseku obchodu – zriadiť predajne v Zatkách a za Vrchami a vytvárať podmienky pre zriadenie predajní Odeva a Obuva.

Akčný program mal medzi občanmi široký ohlas a vyvolal aktivitu občanov vyjadrenú záväzkovým hnutím pri príležitosti X. zjazdu KSČ.

Voľby do MNV r. 1960

K ďalšej prestavbe celého systému národných výborov dochádza v roku 1960 v súvislosti s vydaním novej Ústavy ČSSR, aprílovým uznesením ÚV KSČ o NV. Hlavnými črtami prestavby sa stalo právne a organizačné zvýraznenie o MNV, rozšírenie právomoci a zodpovednosti národných výborov na základe územnej prestavby, zvýšenie úlohy volebných orgánov pri konkrétnom riadení hospodárstva a kultúry, prehĺbenie charakteru NV ako pracujúcich inštitúcií. Vychádzalo sa tiež z hmotnej zainteresovanosti NV ako ekonomických celkov.

Územná reorganizácia okresu

Dochádza teda i k reorganizácií administratívneho riadenia nášho štátu. Z doterajších krajov a okresov boli vytvorené väčšie organizačné celky. Z okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto bol vytvorený jeden okres, zahrňujúci územný a hospodársky celok Kysúc. Sídлом nového okresu sa stala Čadca. Celková plocha nového okresu meria 4 910,73 km², na ktorej žije v 41 obciach 111 220 obyvateľov /stav k 31.12.1964/.

Plénum MNV /1960/

Vo voľbách do MNV /12.6.1960/ boli zvolení títo poslanci:

1. Mešťan Jozef	Závršie	železničiar
2. Štetiar Bernard	Závršie	baník
3. Strýček Ignác	u Hlaváča	pracovník ONV
4. Dej Pastorek Ľudovít	Závršie	hutník
5. Kulla Ján	Závršie	robotník
6. Kubaška Vincent	u Myšov	robotník
7. Urbánková Magda	u Myšov	roľníčka
8. Slováková Terézia	u Katroka	roľníčka
9. Cyprich Pavol	u Hlaváča	vedúci predajne
10. Cyprich Šimon	u Zbrežana	šofer

11. Tremboš Pavol	Vojtkov Potok	hutník
12. Cyprich František	u Cyprichov	tajomník MNV
13. Jurištová Paulína	u Jurištov	roľníčka
14. Padyšák Anton	Horné delnice	technik
15. Vorek František	na Potoku	robotník
16. Ondrejka Peter	Ústredie	učiteľ
17. Jurišta Ignác	Ústredie	robotník
18. Feranec Jozef	u Janka	príslušník VB
19. Slovák Matúš	u Zemjana	robotník
20. Gomolová Kristína	u Blažkov	prac. v domácnosti
21. Strýček Rudolf	u Blažkov	robotník
22. Hlaváč Ondrej	u Hlaváča	predseda MNV
23. Kubalík František	Zatky	robotník
24. Martauzová Zuzana	Zatky	roľníčka
25. Kullová Mária	u Kupky	prac. v domácnosti
26. Krella Anton	u Kulle	železničiar
27. Staškovan Ondrej	pod Bučky	robotník

Na I. plenárnom zasadnutí 27.6.1960 zvolili Radu MNV v tomto zložení:

Hlaváč Ondrej – predseda MNV

Cyprich František – tajomník Rady MNV

členovia Rady MNV: Tremboš Pavol /podpredseda MNV/, Jurišta Ignác, Ondrejka Peter, Padyšák Anton, Pastorek Dej Ľudovít, Kubaška Vincent, Kullová Mária

Zloženie komisií pri MNV vo Svrčinovci:

1. Komisia pre výstavbu a MH

Predseda – Tremboš Pavol, Kulla Ján /podpredseda/, Vorek František /tajomník/, Kulla Pavol, Cyprich František

2. Komisia finančná

Predseda – Padyšák Anton, Cyprich Pavol /podpredseda/, Kulla Jozef /tajomník/, Cyprich Adolf, Cyprich Šimon

3. Komisia školstva a kultúry

Predseda – Ondrejka Peter, Feranec Jozef /podpredseda/, Kullová Viera /tajomníčka/, Štetiar Bernard, Sládek Robert

4. Komisia poľnohospodárstva

Predseda – Jurišta Ignác, Strýček Ignác /podpredseda/, Zákopčanová Štefánia /tajomníčka/, Dej Ľudovít, Kulla Šimon

5. Trestná komisia

Predseda – Hlaváč Ondrej, Jurišta Ignác, Rafajová Justina, Cyprich Štefan, Cyprich Šimon

6. Komisia pre ochranu verejného poriadku

Predseda – Cyprich František, Kvašňovský Jozef, Tremboš Pavol, Štetiar Bernard, Pavol Pajonk

Počas tohto volebného obdobia zakladá sa v obci Svrčinovec JRD III. typu /rozvádzač v kapitole poľnohospodárstvo/, dobudovalo sa ihrisko a miestny rozhlas, upravili sa niektoré cesty. I keď sa urobilo pomerne dosť roboty v Ústredí obce, menej už pre osady Závršie a Zatky. Treba však poznamenať, že toto volebné obdobie z celoštátneho hľadiska charakterizujú nízke tempá rozvoja národného hospodárstva a zníženie jeho efektívnosti. I keď tretí päťročný plán rátať s ďalším rastom výrobných síl a životnej úrovne obyvateľstva. Nedocenili sa však všetky faktory limitujúce rozvoj, v dôsledku čoho sa zámery plánu nespĺnili.

V priebehu rokov 1964 – 65 zdokonaľuje sa sústava riadenia národného hospodárstva v tom, že národné výbory ako štátne politické orgány sa nemajú miešať do priameho riadenia podnikov a organizácií, ale ako spoločensko-politické orgány ľudu majú MNV zabezpečovať celospoločenské záujmy vo svojich obvodoch, chrániť právo a slobodu občanov. Právne zvýraznenie týchto tendencií vymedzuje úprava, či nový zákon o NV z roku 1967 a ďalej ústavný zákon o Československej federácii, ktorý upravuje aj vzťahy NV k centrálnym orgánom.

Plénum MNV /1964/

Vo voľbách do zastupiteľských orgánov NF v júli 1964 boli zvolení títo občania:

1. Palúch František
2. Tremboš Alojz
3. Pohančeník Rudolf
4. Dej Pastorek Ľudovít
5. Kulla Ján
6. Pollák Anton
7. Kubuška Vincent
8. Kocúr Emil
9. Padych Eduard
10. Strýček Ignác
11. Slováková Terézia
12. Cyprich Pavol
13. Hlaváč Ondrej
14. Maťašek Anton
15. Kulla Jozef
16. Cyprich František
17. Zákopčanová Štefánia
18. Padyšák Anton
19. Vorek František
20. Kubišta Jozef
21. Feranec Jozef
22. Jurišta Ignác

23. Chrástinová Agnesa
24. Gomolová Kristína
25. Strýček Rudolf
26. Ševčík Rudolf
27. Gomolová Žofia
28. Martauzová Zuzana
29. Kubišta Vavrín
30. Kupková Irena
31. Staškovan Ondrej

Voľby prebehli jednomyselne za kandidátov NF, pretože už v priebehu predvolebnej kampane mali voliči možnosť vyjadriť sa k navrhovaným kandidátom, alebo navrhnúť protikandidátov.

Zvolení poslanci sa stretli na I. plenárnom zasadnutí MNV dňa 4. Júla 1964, ktoré otvoril a viedol Strýček Ignác, posl. MNV. Ako hostia zúčastnili sa tohto zasadnutia – s. Cyprich Michal /poslanec NZ/, za ONV v Čadci – Vlček Jozef, Kubalík Eduard a Cyprich František.

Za družobnú obec Mosty u Jablunkova boli prítomní – Vojtyla Ján /predseda MNV v Mostoch/, Bujok Bohuslav a Gomola Ján.

Po voľbe mandátovej a návrhovej komisie, oboznámení boli prítomní s výsledkami volieb do MNV a prišlo sa k zloženiu sľubu poslancov MNV, ktorý podpísali v zápisnici o sľube.

V nasledujúcich voľbách bola zvolená Rada MNV a komisie MNV z týchto poslancov:

Rada MNV: Hlaváč Ondrej – predseda
Cyprich František – podpredseda
Kulla Jozef – tajomník
Členstvo rady tvorili – Gomolová Kristína, Ševčík Rudolf, Staškovan Ondrej,
Maťašek Anton, Vorek František, Pohančeník Rudolf

Komisia školstva a kultúry:

Maťašek Anton /predseda/, Jurištová Viera /tajomníčka/, Krcho Ján, Kupková Irena, Padych Eduard

Poľnohospodárska komisia:

Vorek František /predseda/, Zákopčanová Štefánia /tajomníčka/, Jurišta Ignác, Padyšáková Anna, Kulla Ondrej

Komisia sociálneho zabezpečenia:

Strýček Ignác /preds./, Stehlová Magda /tajom./, Gomolová Kristína, Martauzová Zuzana, Jurišta Eduard

Komisia finančná:

Staškovan Ondrej /predseda/, Stehlová Magda /tajomníčka/, Padyšák Anton, Kocúr Emil, Jurišta Šimon

Komisia pre výstavbu:

Ševčík Rudolf /predseda/, Jurištová Viera /taj./, Kubaška Vincent, Cyprich Pavol, Urbánek František

Komisia ochrany verejného poriadku:

Kulla Jozef /predseda/, Hlaváč Ondrej, Kubišta Jozef, Feranec Jozef, Cyprichová Žofia

Ďalšia etapa vo vývoji národných výborov prebiehala v zložitej vnútro politickej situácii v podmienkach predĺženého volebného obdobia 1964 – 1971.

MNV vo Svrčinovci zostal i v náročných rokoch 1968/69 pevným článkom štátneho aparátu, hoci nároky na túto prácu sa zvyšovali hlavne po roku 1969 v dôsledku potreby politickej i hospodárskej konsolidácie.

Roky 1968 – 69

V roku 1968 a v prvom polroku 1969 bol hospodársky i politický rozvoj nášho štátu narušený tým, že sa upustilo od základných princípov socialistického hospodárstva, oslabil sa vplyv centrálného riadenia, poklesla pracovná a technologická disciplína. V celom našom národnom hospodárstve sa prehlboval rozpor medzi požiadavkami na zdroje a možnosťami ich krytia. Nadmerným rastom peňažných príjmov obyvateľstva pri nedostatku tovaru na vnútornom trhu, vznikali vážne disproporcie v ekonomike a spoločnosti.

Májové plenárne zasadnutie ÚV KSČ v roku 1969 na základe analýzy krízových javov v hospodárskom vývoji, schválilo program na zastavenie živelného inflačného vývoja a na postupnú konsolidáciu hospodárstva, čo sa prejavilo už v druhom polroku 1969 zmiernením nesúlady medzi zdrojmi a potrebami, medzi rastom produktivity práce a priemerných miezd.

V roku 1970 sa podarilo vytvoriť základňu pre ďalší všestranný rozvoj ekonomiky a životnej úrovne obyvateľstva – zvýšil sa rozvoj národného hospodárstva, stabilizoval sa vnútorný trh, zlepšili sa obchodné vzťahy so zahraničím, najmä socialistickými štátmi.

Krízové obdobie a rozbor jeho príčin uzavrel XIV. zjazd KSČ, ktorý sa zišiel 25. – 29.5.1971 v Prahe. Posúdil rozvoj za posledných 5 rokov, ktoré uplynuli od XIII. zjazdu a určil ďalší postup rozvoja spoločnosti a hospodárstva. V správe o činnosti strany prednesenej súdr. Gustávom Husákom, generálnym tajomníkom ÚV KSČ bolo povedané:

„Uplynulé roky patrili medzi najťažšie a najzložitejšie v päťdesiatročnej histórii KSČ. Boli to roky tvrdých skúšok našej strany i socialistickej spoločnosti. Dnes môžeme zodpovedne vyhlásiť, že nástup kontrarevolučných síl bol odrazený, socialisticke zriadenie ubránené. Po dvoch rokoch úpornej a namáhavej politickej a organizátorskej práce státisícov komunistov môžeme právom konštatovať, že strana je ideovo, politicky i organizačne zjednotená a akcieschopná.“

Voľby do MNV /1971/

Na základe uznesenia Predsedníctva SNR vykonali sa v našej obci všeobecné voľby do zastupiteľských orgánov v dňoch 26. a 27. novembra 1971.

Plenárne zasadnutie MNV dňa 22. augusta 1971 podľa paragrafu 12 odstavec 1 z čísla 56/1971 Zb. určilo pre voľby do MNV 31 volebných obvodov a zároveň určilo, že vo voľbách v roku 1971 má byť zvolené 31 poslancov. Určenie volebných obvodov bolo v zákonnej lehote zverejnené vyhláškou.

Pre každý volebný obvod boli radou MNV zriadené 5-členné volebné komisie. MNV podal obvodným volebným komisiám prihlášky na registráciu kandidátov NF na funkcie poslancov do MNV. Registrácia navrhnutých kandidátov bola v súlade so zákonom o voľbách vykonaná včas a kandidatúra bola zverejnená v jednotlivých volebných obvodoch.

V správe mandátovej komisie na základe zápisníc obvodných volebných komisií o výsledkoch hlasovania uvádza tieto výsledky:

1. Počet voličov zapísaných do voličských zoznamov	1 992
2. Počet voličov, ktorým boli vydané hlasovacie lístky	1 987
3. Počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov	1 984
4. Počet hlasov odovzdaných pre kandidátov	1 984
5. Percento odovzdaných hlasov pre kandidátov	99,8%

Z hľadiska politického a sociálneho je zloženie poslancov nasledovné:

1. mužov 24 žien 7
2. členov KSČ 17 nepartajní 14
3. robotníkov 14, roľníkov a pracujúcich v poľnohospodárstve 6, verejných pracovníkov a inteligencie 7, ostatní 4

Plénum MNV 1971

Podľa zápisnice sú to títo poslanci:

1. Gocal Anton	narodený 14.1.1929	bytom Svrčinovec č. 63
2. Čenták Jozef	9.4.1941	Svrčinovec č. 22
3. Pohančeník Rudolf	4.5.1934	Svrčinovec č. 53
4. Strýček František	4.4.1924	Svrčinovec č. 65
5. Kulla Ján	19.5.1928	Svrčinovec č. 85
6. Kupka Augustín	1.10.1915	Svrčinovec č. 98
7. Hlava Ignác	29.7.1930	Svrčinovec č. 611
8. Kotyrová Mária	13.5.1936	Svrčinovec č. 610
9. Rafaj Ondrej	20.11.1940	Svrčinovec č. 135
10. Mulín Ivan	12.7.1928	Svrčinovec č. 132
11. Slováková Terézia	15.3.1922	Svrčinovec č. 153
12. Miko Anton	3.11.1932	Svrčinovec č. 709
13. Hlaváč Ondrej	8.9.1921	Svrčinovec č. 168
14. Maťašek Anton	17.8.1936	Svrčinovec č. 573

15. Strýček Ignác	narodený 16.7.1910	bytom Svrčinovec č. 200
16. Kulla Jozef	16.1.1938	Svrčinovec č. 645
17. Jurišta Ladislav	5.2.1943	Svrčinovec č. 716
18. Cyprich Rudolf	1.1.1933	Svrčinovec č. 265
19. Cyprich František	16.5.1926	Svrčinovec č. 678
20. Kubišta Jozef	8.5.1935	Svrčinovec č. 318
21. Jurišta Ignác	18.3.1916	Svrčinovec č. 255
22. Frič Dušan	30.10.1937	Svrčinovec č. 571
23. Stráňava Ján	22.10.1947	Svrčinovec č. 384
24. Gomolová Kristína	15.7.1932	Svrčinovec č. 542
25. Strýček Rudolf	22.4.1914	Svrčinovec č. 417
26. Ševčík Rudolf	23.2.1918	Svrčinovec č. 276
27. Martauzová Viera	5.12.1937	Svrčinovec č. 615
28. Gomolová Žofia	26.2.1934	Svrčinovec č. 602
29. Michalíková Františka	13.12.1922	Svrčinovec č. 486
30. Mitrengová Viera	29.1.1933	Svrčinovec č. 612
31. Staškovan Ondrej	21.2.1923	Svrčinovec č. 524

Ustanovujúce prvé plenárne zasadnutie MNV vo Svrčinovci sa uskutočnilo v nedeľu 19.12.1971 o 8.30 hod. v zasadačke MNV, na ktorom poslanci zložili poslanecký sľub, zvolili orgány MNV, schválili hlavné úlohy a plány práce pléna a rady MNV na rok 1972.

Plenárne zasadnutie MNV na základe zákona č. 69 z roku 1967 zriaďuje 9 člennú radu MNV v tomto zložení:

1. Cyprich Rudolf – predseda rady
2. Kulla Jozef – tajomník rady
3. Ševčík Rudolf – podpredseda rady – pracov. odboru finanč. ONV

Členovia rady:

4. Strýček Ignác – pracovník ONV
5. Cyprich František – pracovník OV KSČ
6. Maťašek Anton – zástupca riaditeľa ZDŠ
7. Pohančeník Rudolf – robotník závodu Tatra
8. Gomolová Kristína – upratovačka ZDŠ
9. Martauzová Viera – pracujúca v domácnosti

Jednotlivé komisie boli zvolené v tomto zložení:

1. Komisia plánovacia a finančná

Predseda komisie – Kubišta Jozef

Členovia – Strýčková Žofia /taj. kom./, Mitrengová Viera, Kullová Irena, Rafaj Ondrej, Hlava Ondrej, Cyprich Adolf

2. Komisia ochrany verejného poriadku

Predseda komisie - Jurišta Ignác /dôchodca/

Členovia – Jurištová Viera /tajomn. kom./, Hlaváč Ondrej, Kulla Jozef, Kubalík Jozef,
Slováková Terézia

3. Komisia školstva, kultúry, zdravotníctva a soc. zabezpečnia

Predseda komisie – Dušan Frič – učiteľ ZDŠ

Členovia – Zákopčanová Štefánia /tajomn. kom./, Kotyrová Mária, Kupka Augustín,
Gomolová Kristína, Strýček Rudolf, Hustay Štefan, Jurišta Ladislav, Mudr. Orišek
Ľubomír

Výsledky volebného programu

Bilancia výsledkov dosiahnutých v realizovaní volebného programu NF a záverov XIV. zjazdu KSČ v obci Svrčinovec je radostná. Veď v poslednom volebnom období sa dosiahli postupne lepšie výsledky, ako v predošlých obdobiach na všetkých úsekoch činnosti. Upevnila sa jednota strany, vzrástol záujem o celospoločenské záležitosti i iniciatíva našich obyvateľov. Svedčia o tom socialistické záväzky, prijímané na počesť významných výročí. V rokoch 1971 až 1975 prijali občania 4 848 individuálnych záväzkov a spoločenské organizácie 91 kolektívnych záväzkov. Ich splnením sa vytvorila hodnota v úhrnej sume 17 083 900,-- Kčs.

Na dosiahnutých výsledkoch sa významnou mierou podieľal MNV, jeho poslanci, členovia spoločenských organizácií i občania, ktorí pod vedením DO KSS prispeli k splneniu vytýčených cieľov.

Pribudli nové zariadenia, ktoré vylepšili služby obyvateľstvu, vylepšili životné prostredie a uľahčili život zamestnaným matkám v obci. Splnili sa aj zámery v ďalšej socializácii poľnohospodárstva a plnenie ostatných hospodárskych úloh. Konkrétnejšie rozoberiem v jednotlivých kapitolách kroniky.

KSČ

V roku 1948 sa Komunistická strana Československa stala vládnuou stranou a tým i celá politika strany bola uskutočňovaná vo všetkých orgánoch národného výboru. Polínala jednanie rady i plén MNV, bola ňou riadená politika poľnohospodárstva i združstevňovania závodov a podnikov.

Smer politiky KSČ vychádzal z uznesení vyšších straníckych orgánov, ktoré svrčinovskí komunisti rozpracovávali na miestne podmienky a tieto schvaľovali na určité obdobie na Výročných členských schôdzach DO KSČ. Na týchto VČS vždy bola hodnotená činnosť za minulé obdobie, hodnotená i činnosť MNV a jednotlivých organizácií národného frontu, volený bol nový výbor DO KSČ a určované hlavné tendencie vývoja obce.

Najväčšia pozornosť sa venovala a najviac námahy si vyžiadala príprava a priebeh socializácie obce. Komunisti však riešili i ďalšie úlohy a vzniklé problémy ako plnenie nákupných úloh jednotlivo hospodariacich roľníkov /JHR/, začiatocnícke problémy a pomoc novozaloženému JRD.

Hľadali sa cesty, ako zapojiť všetkých komunistov do budovateľskej a presvedčovacej práce, ako získať mládež k aktívnejšej práci – ako najlepšie propagovať a agitovať za nové myšlienky socialistickej spoločnosti.

Často sa hovorilo o vedúcej úlohe KSČ, o určujúcich úlohách robotníckej triedy, ale i o oportunistických tendenciách, ktoré sa snažia stranu rozkladať.

Pri hodnotení vnútorného života strany boli zdôrazňované i otázky spojenia s masami, otázky kritiky a sebakritiky, ako zlepšovať svoju vlastnú prácu. Otvorenie sa hovorilo i o nedostatočnej pomoci vyšších stranických orgánov, aby bola aktivizovaná práca a uplatňovaný stranický vliv vo všetkých organizáciách NF v obci.

No neriešili sa len otázky ideovo-politického charakteru, ale tieto v súlade s riešením hospodárskeho a kultúrneho života v obci vyskakovali, a preto im bola venovaná náležitá pozornosť.

Predsedovia DO KSS

Sme si vedomí, že práca DO KSČ vo Svrčinovci bola vždy kolektívna, ale predsa chceme uviesť mená tých súdruhov, ktorí stáli na čele miestnych výborov KSS od roku 1945. Boli to:

Cyprich Gašpar /od Mačoška/	1945 až 1948
Jurišta Ignác /Ústredie/	1949 – 1950
Cyprich Rudolf /u Meščky/	1951
Kotyra František /Ústredie/	1952
Strýček Ignác /U Hlaváča/	1953 – 1954
Cyprich František	1955
Jurišta Ignác	1956 – 1957
Feranec Jozef	1958 – 1960
Strýček Ignác	1961 – 1966
Ševčík Rudolf	1967 – 1968
Krcho Ján	1969
Strýček Ignác	1970 – 1975

NF

Akčný národný výbor

Dôležitú úlohu v politickom živote v pomoci národným výborom zohrali i Akčné výbory NF /národný front/, ktoré vznikali v priebehu Februára 1948 ako orgány pracujúceho ľudu v boji proti zvyškom reakcie. Hlavnou úlohou AV NF v pofebruárovom období bolo urobiť očistu verejného života vo všetkých dôsledkov a neskôr koordinovať činnosť všetkých pokrokových zložiek v obci /ČSM, telovýchovná jednota, ROH/, viesť ich k aktívnej spolupráci v prospech obce a celej spoločnosti.

Akčné výbory prostredníctvom záujmových organizácií /hasičský zbor, TJ, ČSM.../ získaval ďalších občanov pre budovanie socialistickeho spoločenstva. Akčné výbory boli v roku 1954 premenované na Miestne výbory NF /MV NF/.

Prvým predsedom AV NF v obci Svrčinovec v roku 1948 až do roku 1950 bol Šimon Jurišta z Ústredia.

Od roku 1950, keď bol ustanovený úrad MNV vo Svrčinovci funkcia predsedu AV NF, či MV NF sa kumulovala s funkciou predsedu dedinskej organizácie KSS. V obci Svrčinovec túto funkciu už dlhší čas vykonáva /od roku 1964/ podpredseda MNV Ševčík Rudolf.

Akčné a Miestne výbory NF tvorili ďalší členovia – zástupcovia jednotlivých záujmových organizácií, ktoré v obci vyvíjali činnosť, obyčajne predsedovia týchto organizácií. Ich mená uvádzam pri hodnotení organizácií NF. Poslaním súčasného MV NF je podporovať vedúcu úlohu KSČ, upevňovať politickú a organizačnú jednotu pracujúceho ľudu a spoločenských organizácií pracujúcich. Národný front zasahuje činnosťou do všetkých oblastí politického, hospodárskeho a kultúrneho života v Československej republike. Národný front nemá však výkonnú štátnu moc a v žiadnom prípade nemôže nahrádzať národné výbory. Má však významnú úlohu, ako organizátor úzkej spolupráce MV NF a MNV, ktorá je jedným z predpokladov úspešnej práce.

V závere tejto kapitoly „Verejno-politického života“ v obci, kde som stručne rozobral činnosť MNV uvádzam i mená pracovníkov MNV, ktorí od ustanovenia úradu MNV vo Svrčinovci robili stálych zamestnancov.

Účtovníci MNV

Funkciu účtovníka MNV vykonávali:

1. Emil Kocúr /od Mišov/ 1950 – 1952
2. Pavol Tatarka /zo Skalitého/ 1952 – 1956
3. Jozef Kulla /od Cyprichov/ 1956 – 1957
4. Adolf Cyprich /Ústredie/ 1957 – 1960
5. Jozef Kulla /od Cyprichov/ 1960 – 1964
6. Magda Stehlová /od Vajdíka/ 1964 – 1970
7. Žofia Strýčková /od Cyprichov/ 1970 – 1974
8. Viera Padychová /Ústredie/ 1974 doteraz

Matrikári MNV

- 1.
2. Štefan Hustay /učiteľ/ od októbra 1950 – 1954
3. Pavol Tatarka /zo Skalitého/ 1954 – 1956
4. Magda Stehlová /rod. Martauzová/ 1958 – 1964
5. Viera Jurištová /rod. Kullová/ 1964 – doteraz

Vo funkcii matrikára v rokoch 1956 – 1958, ktoré som pri zápise omylom vynechal, bol Anton Strýček od Cyprichov.

Administratíva MNV

Ďalšími administratívnymi pracovníkmi MNV boli – Žofia Čepcová /1952 – 1954/, Anton Strýček /1950 – 1957/, Anna Krčmáriková zo Skalitého /1954 – 1956/ a Štefánia Zákopčanová od roku 1957 doteraz.